

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

IX. Capitula monachorum ad Augiam directorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

querendum putat quomodo sit reum pecus, cum sit irrationale nec ullo modo legis capax, intelligat inde pecora iusta interfici, quia tali flagitio contaminata indignam replicant facti memoriam, neque humano usui sunt digna ubi abominatio claret maxima. Sacri autem canones de eis qui fornicantur irrationabiliter, id est, commiscantur pecoribus, aut cum masculis polluuntur, ita præcipiunt, ut quotquot ante vicessimum annum tale crimen commiserint, quindecim annis exactis in penitentia communionem mereantur orationum; deinde quinquennio in hac communione perdurantes, tunc demum oblationis sacramenta contingant. discutiantur autem & vita eorum, qualis tempore penitentis extiterit. & ita misericordiam consequantur. Quod si inexplēbiliter hærese criminibus, ad agendam penitentiam prolixius tempus infumant. Quotquot autem peracta xx. annorum ætate, & uxores habentes, hoc peccato prolapsi sunt, xxv. annis penitentiam gerentes, in communionem suscipiantur orationum; in qua quinquennio perdurantes, tunc demum oblationis sacramenta percipiunt. Quod si qui & uxores habentes, & transcendent quinquagesimum annum ætatis, ita deliquerint, ad exitum vitæ communionis gratiam consequantur.

IV. De vitulis quoque qui à vaccis illis polluti nati sunt nescio quid ob sit ne eorum usus hominibus deserviat. Sed si scrupulum est alicui utrum eorum lac aut carnes comedi possint, & propter pollutionem matris eorum scandalum aliquod oriantur, simul cum matre occidantur, vel pagani vendantur, ne turpitudinis præcæ memoria scandalum fiat. Dicit enim Apostolus: Si esca scandalizat fratrem meum, non manducabo in æternum. Si enim propter cibum frater tuus contristatur, jam non secundum caritatem ambulat. Noli cibo tuo illum perdere pro quo Christus mortuus est. Noli propter escam destruere opus Dei. Omnia munda sunt. Sed malum est homini qui per offensionem manducat.

V. Quod autem novissimè interrogasti de illo qui avunculum suum nolens sive volens interficit, quid pati debeat, jam superius de homicidio satis dictum est juxta id quod sacri canones continent. Sed manifestum est quod parricidij crimen majori subicitur vindictæ. Vnde sancti patres sancierunt quod parricidæ deponentes militia cingulum, omni tempore vitæ suæ in penitentia persistant, sive in monasterio Deo serviant.

Hæc ergo omnia secundum id quod in scripturis sacris vel in canonibus patrum expressum invenimus conscripsimus. Tu autem, sanctissime, secundum id quod videas unicuique expedire, ita temperes judicium, discretionem in omnibus servans, quia discretio mater est omnium virtutum. Dedit enim tibi Dominus in omnibus intellectum, qui bene certant & gregem suum diligenter custodiendi æternum cum sanctis pastoribus in cælesti regno daturus est præmium.

I X.

Capitula monachorum ad Avgiam directorum.

INCIPIT EPISTOLA CVM XII. CAPITVLIS QVORVNDAM FRATRVM AD AVVAM DIRECTIS.

D Omino Patri illi Abbati humiles fratres vestri ille & ille pacem optant. Ex ver. col. 5. Galli. Quia igitur, sanctissime pater, vestra auctoritatis voluntas extitit ut huic finissimæ legationi nostra parvitas deserviret, placuit & nobis ut, sicut ipsi injungere estis dignati, quicquid morum honestorum in ordine regulari apud venerabilem illum Abbatem & erga ejus fratres constituti addicere possemus, vestrae pandere sanctitati. Ideoque supplices rogamus ut non tantum verbis nostris, sed etiam verisimilibus rebus & exemplis, quæ apud eum & ejus fratres observari consuevimus, fidem adhibentes, noveritis nos non alia quàm quæ ab ipsis opere compleri vidimus, scripta vobis mittere voluisse. Duedecim igitur capitula ex his omnibus quæ vos maximè de pernecessariis commoneri facilius posse credidimus, facere & vestrae beatitudini destinare curavimus. Ita sanè ut quicquid eadem capitula continent, qualiter absque ullo obstaculo observandum vobis sit, diligentissimè attendatis, quàm quæ necessarium utiliter perpendatis; ne, dum regulares monachi venerint, qui jussu imperiali tota cœnobio gentis nostræ, ubi opus fuerit, regulariter instruere debebunt, impatiens vos inveniant ad ea informanda quarum partem aliquam hæc capitula quæ sequuntur continent.

I. Primò omnium sciendum est quemadmodum ad opus divinum se invicem cum gravitate prævenire festinant, sicut dictum est. Relictis omnibus quelibet in manu tenentur, summa cum festinatione currunt, omnes videlicet. Nullus audeat hanc constitutionem frangere, quamvis in decrepita sit senectute constitutus.

II. Secundò, ut nullus in oratorio nullum audeat ad alium proferte sermonem. Sed mox ut ingressi fuerint, prostrati orant. Et sic se inclinant ad Abbatem, humiliter inclinato capite stantes expectant dum signum sonnerit secundum. Expleta oratione, omnes cum summo exeunt silentio.

III. Tertiò, ut sunt equidem cottidie sex per brevem deputati fratres sacram offerentes oblationem, incipientes ab Abbate omnes per ordinem, sicut & nos aliquando fecimus. Qui etiam pedes peregrinorum in unaquaque feria lavant. Illucundo, & inde revertendo, cum psalmodia vadunt. Si quis autem hanc jussionem transgressus fuerit, gravi subiacet vindictæ.

IIII. Quarto, ut in dominicis diebus omnes pariter, secundum quo ingres sunt ordinem monasterium, sic accedunt ad pacem, ad communionem, præter illos qui pro nimia senectute vel infirmitate inter illos stare non possunt, qui tamen separatim communicant. Si quis verò hoc spiritali dono, id est, corporis & sanguinis Do-

Vide Cœnob. an. 817. c. 10.

mini nostri Iesu Christi, se privaverit, pater monasterij, qui præsens semper esse debet dum communicant, cur hoc illi eveniret scire debet omnino.

V. Quinto, ut nullus omnino statum, dum lectioni fratres vacent, sit excusatus à lectione quin omnes ibidem sint præsentes unà pariter cum patre monasterij. Quibus legentibus, hora qua praevidetur Praepositus competere, sive qui in vice ejus constitutus, id est, senior Decanus, pulsat signum tintinnabuli, ut ebdomadarij & ceteri servitores juxta præceptum regulæ accipiant super constitutam annonam mixtum, ut non sit eis grave jejuniū, dum ministrant, sustinere. Lector verò post sextam, antequam accedat ad legendum, accipiat mixtum.

VI. Sexto, ut in oratorio, post signum sextæ, omnes in loco sibi deputato stantes, finita oratione, cum summa reverentia expectant dum signum Praepositus pulsaverit ad refectorium. Quo audito, mox omnes undique pariter festinant occurrere, omnino caventes ut nullus desit nisi quos pater occupatos in variis habet ministerijs. Et si quis ad illum versum qui ante cibum dicitur non præsens fuerit, similiter & qui post cibum, regulari subdatur disciplina.

VII. Septimo, ut in refectorio facta benedictione, veniant duo Presbyteri ad Abbatem frangentes panem. Et dant ipsi eulogium ceteris fratribus stantes antequam accedant ad mensam. Quibus sedentibus, summum est ibi, sicut in sancta continetur regula, silentium. Ministri autem omnimodo cavent ut nihil desit comedentibus & bibentibus. Et sicut patri ministratur monasterij, nisi hospites sint, ita omnibus æqualiter, ut, verbi gratia, minimo sicut maximo, seniori sicut juniori, nulli amplius, & nulli minus; exceptis pueris, quibus non eadem quantitas, sed nulla discretio ciborum servatur. Ut autem signum Cellararius ad potum pulsaverit benedicendum, statim octo vel decem surgunt juvenes absque ulla tarditate ad miscendum fratribus. Si quis autem de ipsis aliquid ibi deliquerit vel exceßerit, aut sonitum aliquem fecerit, exceptis his qui ad mensam sedent, prosternati ibi coram Priore tamdiu jacent in terra usque dum Abbas, vel qui in loco ejus sedet, pulsaverit ut surgant. Similiter post refectionem sedentes per humilitatem satisfaciunt.

VIII. Octavo, ut per totum tempus æstivum, dum fratres bis in die reficiant, post horam orationis noniam stantes in oratorio cum divino tremore orantes expectant dum tintinnabulum signum Praepositus pulsaverit ad refectorium. Quo audito, omnes illò conveniunt. Quamvis etiam aliquis bibere non poterit, se tamen debet præsentare, ne locus ejus appareat vacuus. Et si quis præsens ad dicendum post benedictionem Amen non fuerit, sublatu ei portio sua de potu. Postquam autem biberint fratres, vadunt ad capitulum, & quod eis injunctum fuerit laborant usque ad illud signum quod pulsare solent ante horam unam vespere. Quo audito, disjungunt se ab opere, ut sint parati ad signum sequens quod est ad vespereum. Illo audito, mox ad Ecclesiam cum festinatione student occurrere;

Tom. II.

ibique oratione facta, sedentes legunt vel orant. Finita vespere, expectant ibidem, sicut & ad sextam fecerunt, dum signum sonaverit ad refectorium.

VIII. Nonò, ut ad conlationem accesserint, omnes unanimiter occurrunt debiles & infirmi, etiam si de lecto surgere valuerint, veniunt. Quid de ceteris dicendum est? Lector autem tamdiu legat usque dum omnes in unum positi compleant.

X. Decimò, ut in sabbato, quando munditias facere solent, pedes cum silentio lavant, ne detur occasio loquendi. Ibidem verò sedentes conlationem complet, & sic accedunt ad completorium.

XI. Undecimò, ut defunctorum vigilia hoc modo ab eis celebratur. Vespere solito finita, statim vespeream cum antiphonis celebrant pro defunctis, & post completorium vigiliam cum antiphonis vel responsorijs plenissimè atque suavissimè canunt, & post nocturnas intervallo matutinos pro mortuis faciunt. Facto autem primo mane, postquam se paraverint, Missam celebrant pro defunctis publicam. Omnes ibidem pariter facram offerunt oblationem pro peccatis mortuorum. Qua percelebrata, statim cantant primam, si fuerit tempus, aut omni tertiam.

XII. Duodecimò, quòd omnes hospites supervenientes cum lectione divina suscipiunt. Incognitis tamen monachis ad lectionem omnis pariter concurret congregatio, ut Christus in eis adoretur, qui & suscipitur. Qualiter verò ad coquinam sibi invicem serviant fratres vel in ceteris locis, & cetera quamplurima, viva voce Domino auxiliante notum vobis facere curavimus. Ista autem supradicta interim bono certamine adimplere curate. Valeat alma paternitas vestra per multa temporum * circola in Domino sine fine, * curricula ut videatis Deum deorum in Sion Amen.

X.

Capitula monachorum Sangallensium edita circa annum DCCCXVII. quibus præfixa est epistola Grimaldi & Tattonis ad Reginbertum magistrum scholæ, ut opinor, monasterij sancti Galli, qui obiit anno DCCCXLVI.

Præstantissimo & ineffabili dilectione nominando Reginberto præceptorum Grimaldi & Tattonis Tattòque supremi auditorum vestrorum discipuli sempiternæ felicitatis salutem. Memoria dilectionis vestre animis nostris sedulo inhaerens immemores petitionum vestrarum promissionumque nostratum esse non permittit. Et utinam tam proficenter quàm spontraneè piàm voluntatem vestram implere valuissemus. Ecce vobis regulam beati Benedicti egregij doctoris, quam benivolus animus vester summo semper optaverat desiderio, direximus, sensibus & syllabis necnon etiam litteris à supradicto patre, ni fallimur, ordinatis minimè carentem; quæ de illo transscripta est exemplare quod ex ipso exemplatum est codice quem beatus pater sacris manibus suis

SSII ij